

Pélé Yoets

Chéna - Sommeil - Chine

תנינא (אבות ג י) שינה של שחרית מוציאה את האדם מן העולם. וחבל על דמשתכחין ובפרט בימות הקין שבתחלת הלילה על עמדם יעמדו, או למבדק בכתבי חשבניהו, או בשחוק ושמחת מרעות, וישנים שנה של שחרית עד שיעבר זמן קריאת שמע ותפלה, וכשעומדים משנתם עולם חשך בעדם, שרוצים למהר לילך לחנות לעסקם, ואומרים אחר עבר זמן קריאת שמע תפלה חטופה וקטופה, התעיף עיניך בו ואיננו, זה דרכם כסל למו, ואינם חוששים לבוא לבית הכנסת אלא משבת לשבת, או גם בשני וחמישי לחצי התפלה: וכבר כתב מוהרי"א ז"ל בספר ככר לאדן (דף קמה) וזה לשונו, רעדה אחזתני איך התרה הרצועה להתפלל ביחיד וגם אחרי זמן קריאת שמע, דהרי אמרו רבותינו זכרונם לברכה שחייב נדוי. ובמדרש כונן אמרו, שחייב נדוי על בטול קדיש וקדשה. ורבותינו זכרונם לברכה פרק קמא דברכות (דף ח, א) ובזהר הקדוש הפליגו במעלת תפלה בצבור. ואם רע עשות זאת אפלו פעם אחת, הדברים קל וחמר להתמיד בזה שהוא רע ומר, השם יחזירנו בתשובה שלמה ויאיר עינינו לנצל מיצר הרע, עד כאן לשונו. וכבר מלתי אמורה כי עתה בעוונותינו שחסרנו כל טוב, כמעט כל יהדותנו וכל עבודתנו לבוראנו הנה הנם אלו השלשה תפלות, ואם גם זה חסר יבואנו, מה אנו ומה חיינו, וצדיק הוא ה' כי נחנו פשענו ומרינו, ועל כן לא נושענו זה כמה מאות שנים, וזה הוא בעוכרינו בעולם הזה או בעולם הבא, או זה וזה שוין לרעה רחמנא לצלן. והאיש אשר הוא יהודי ומאמין בתורה ודברי רבותינו זכרונם לברכה, יחוס על נפשו ועל כבוד קונו ולא

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

יהא מאבד עצמו לדעת, ובעוד עיניו פקוחות בטרם יבואו ימי הרעה אשר לא יועיל החרטה, בשמעו זיאת וכזאת וכזאת, כל אשר לא טוב עשה, ויתחרט האיש ויעזב דרכו הרעה וילך בדרך טובים, ושב ורפא לו (וכמו שאכתב עוד בערך שמיעה):
ואמרו במדרש (ב"ר יז, ה) על הפסוק (בראשית ב כא) ויפל ה' אלהי"ם תרדמה. רבי יהושע בשם רבי לוי אמר, תחלת מפלה שנה, שמתוך שישיש אינו עוסק בתורה ולא במלאכה, עד כאן. ובפרט לתלמיד חכם, השנה עוכרתו, כי אין רנה של תורה אלא בלילה, והיא שעת רצון להצטער על חרבן בית המקדש באמירת סדר תקון חצות, ולשפך שיחה ולדרש סליחה, וכמה שלמות יוכל האדם להשיג בלילה יותר מביום, ובזהר הקדוש והמקבלים הפליגו מאד מאד בשבח המגיע להקם בחצי הלילה:

וכתוב בספרים שמוטב לאדם שישיש ביום כמה שעות כדי שיעמד בחצי הלילה, ואף שאמרו (סוכה כו א) שאסור לישן ביום יותר משנת הסוס, לא נאמר זה למאן דאקדומי אקדם לגרסה, או למי שרוצה להיות נעור בלילה שאז מצוה לישן ביום. וכבר אמר החכם: מכלל הזהירות, שלא תהא זהיר הרבה. וכשם שטוב שלא לישן ביום כשלא יש לו סבה, כך טוב לישן כדי להיות נעור בלילה, ולא ידחק עצמו לאחז בזה וגם מזה, דשמא תחטפנו שנה בשעת קריאת שמע ותפלה עם התפלין ויצא שכרו בהפסדו, וכן על זו הדרך, אף על פי שאמרו שטוב להיות נעור כל הלילה באיזה לילות, כגון ליל שבועות והושענא רבא. וגם כתבו המקבלים שטוב מאד לחבר לילה ביום בדברי תורה, מכל מקום אם קדמו עיניו אשמורות ורואה שחבלי שנה נופלים עליו, וחושש פן לא יוכל עמד בתפלה, ועל כן שוכב לנוח מעט סמוך לעלות השחר כדי שיוכל עמד ותהא דעתו מישבת עליו בתפלה, למצוה תחשב לו. וכבר אמרו (נזיר כג! ב) גדולה עברה לשמה. כל שכן זה, שעל כגון זה נאמר (תהלים קיב ה) טוב איש יכלכל דבריו במשפט:

אבל לא יגרה אדם את עצמו בשנה, ואף אם חבלי שנה נופלים

Rabbi Haim Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

עליו, ידחק עצמו ויעמד ויפיג על הרצפה וירחץ פניו, עד אשר ירגיל עצמו במעוט שנה, כי ההרגל נעשה טבע. ויצוה את כל בני ביתו בכל תקף שיעמדו על המשמר לעוררו לראש אשמורות, או לפחות להשכים לתפלת שחרית, ואין צריך לומר שאם נעור לא יתעצל ולא יתגלגל על מטתו עד שיחזר לישן, או עד שיעבר תפלת הצבור, כי מפרש בזהר הקדוש שהקדוש ברוך הוא מחזיר נשמות לישראל בתוך הלילה לראות היש משכיל, וכדי שלא יהא להם פתחון פה ביום הדין על אשר לא קדמו אשמורות, וקל תרנגולא קרי, ומקללין אותו קללות נמרצות על אשר לא אמר, איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, וקרו לה נזיפא דמרה, שבקא דמרה, נזיפא, רצונו לומר מנדה רחמנא לצלן:

על זה ידוו כל הדווים ויחרד האיש וילפת ולו בכח יגבר איש, ויגדר בעדו בגדרים וסיגים וקנסיות לעמד כגבור ולהתגבר לקדם אשמורות לעבודת הבורא יתברך שמו, וכל שכן שאם שוכב לישן בתחלת הלילה או ביום כדי לעמד בלילה ורואה שנדדה שנתו, לא יתגלגל במטה שעה או שעות לאחז השנה בידיים, אלא יקום ויעסק בתורה עד אשר תבוא לו השנה מאליה, וכל אשר יוכל להיות נעור ולעסק בתורה, ידחק עצמו להיות נעור וידמה כמי שיש לו להרויח אלף אלפים דינרי זהב, שאינו תאב לישן ימים ולילות, על אחת כמה וכמה לעסק בתורה ולעשות נחת רוח ליוצרנו, כי יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא (אבות ד יז). ויבואו ימים שאין בהם חפץ, במתים חפשי וינום טובא. וכל אשר יחפץ האיש, יעשה, רק ראשיתו מצער וכל התחלות קשות עד אשר ירגיל, ולפם צערא אגרא:

ו. כבר כתב מרן בשלחן ערוך (או"ח סי' רלא) דאף במעט שישן לא תהא כונתו להנאת גופו, אלא כדי להחזיק גופו לעבודת השם יתברך, עין שם כל הסימן דברי אלהי"ם חיים. ומה טוב לומר בפה מלא קדם שישן הריני שוכב לישן כדי

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

שתהא דעתי צלולה ומישבת עלי לעבודת השם יתברך שמו.
וכששוכב לישן מעט ביום השבת יאמר הריני שוכב לישן משום
ענג שבת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט ראובני
ואתחנן ר"ת של שב"ת) שנה בשבת תענוג, ויהי נעם וכו'. מי
האיש החפץ חיים לא יגרה בשנה שהיא אחד מששים במיתה, כי
החיים אנו מבקשים לקנות בהם חיי העולם הבא:

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions